

Utkast til tiltaksplan for villrein i Snøhetta villreinområde

Dette dokumentet er en grov oppsummering av innkomne innspill gjennom nettsiden, e-poster, brev og møter til tiltak for å bedre forholdene for villreinen i Snøhetta villreinområde. Innspillene er levert av alt fra privatpersoner, organisasjoner og offentlige instanser. Innspillene kommer i tilfeldig rekkefølge.

Disse legges nå ut til offentlig slik at alle kan se hva som har kommet inn av innspill. Samtidig som at muligheten til å gi innspill gjennom statsforvalterens nettsider åpnes for en periode. Da kan hvem som helst komme med eventuelle nye innspill, men gjerne med vurderinger/kommentarer/innspill på allerede innkomne innspill.

Gjennom de neste fem månedene vil tiltakene faglig vurderes og rangeres. Det kan også tilkomme flere tiltak som ikke er beskrevet her.

Delnorm 1 ██████ - Bestandsforhold – tiltak

Tiltak: Ny bestandsmodell/høstingsmodell for Snøhetta

Beskrivelse av tiltak: FoU-prosjekt som tar i bruk NINAs nye modell som ser på bestand og høsting. Modellen har kapasitet til å ta innover seg store mengder data for å beregne hvordan ulike parametre påvirker og som kan påvirke villreinen i fremtiden. Det bør undersøkes i hvilken grad ulike vær-, klima- og miljøvariabler, sauetetthet, endringer i arealbruk, roviltpredasjon og bestandstetthet kan forklare de negative trendene for slaktevekter og rekrutteringsrater. Kan føre til et nytt, og faglig begrunnet bestandsmål. Tidligere analyser har vist at klimatiske forhold som påvirker tidspunkt for vårstart, hvor raskt vegetasjonen grønnes og hvor stor planteproduksjonen er, er vesentlige for å forstå variasjon i vekter og kalvetilgang i villreinområdene (Kjørstad et al. 2017).

Tiltak: FoU-prosjekt på kalvevekter

Beskrivelse av tiltak: Hva er det som best forklarer variasjoner i kalvevektene i Knutshø? Få på plass et prosjekt, helst flerårig, som potensielt kan være med å svare på variasjonene i vekter.

Tiltak: GPS-prosjekt

Beskrivelse av tiltak: GPS-merke dyr i villreinområdet for å finne ut om arealbruken har endret seg, og for å finne ut årsaker og konsekvenser av endringene. Et slikt merkeprosjekt vil også være nødvendig i kombinasjon med andre tiltak for å overvåke effekter av gjennomføringen.

Tiltak: Innhenting av kunnskap om beitetrykket

Beskrivelse av tiltak: Gjennomføre en kartlegging av det totale beitetrykket i Snøhetta.

Dette er en grov oppsummering av innkomne innspill fra nettsiden, e-poster, brev og møter. De er derfor kun oppsummert og beskrevet her. Innspillene vil først bli vurdert og rangert i løpet av andre halvdel av 2023.

Tiltak: Ta ned villreinstammen i en periode

Beskrivelse av tiltak: Dette tiltaket tar utgangspunkt i at bestanden per i dag er for stor for området og at kalvevektene derfor går ned. Ta ned villreinstammen i en gitt tidsperiode for å se om det kan få effekter på slaktevektene.

Tiltak: Endre avskytingsprofil og bestandsstørrelse

Beskrivelse av tiltak: Endre avskytingsprofil og bestandsstørrelsen for å se om det kan påvirke slaktevekter og produksjon i positiv retning. Redusere stammen i en periode for å se om den negative trenden i slaktevekter snur.

Tiltak: Bedre kvaliteten og mengden av jegerrapportering

Beskrivelse av tiltak: Bedre kvaliteten på datagrunnlaget til når trender i vektene skal vurderes. Her kan det deles ut mindre vekter til alle jegerne. Sette opp flere vekter ved felles innfartsområder. Mer informasjonsarbeid. Ulike påbud og gebyrløsninger. Gulrot mot pisk. Gjelder vekter, kjever og CWD-prøver m.m.

Tiltak: Påvirke jaktseleksjon

Beskrivelse av tiltak: Påvirke jaktseleksjonen som pågår i dag. Premiering av uttak av de minste dyrene.

Tiltak: FoU-prosjekt på rovvilt

Beskrivelse av tiltak: Undersøke predasjon på kalv av jerv og kongeørn. Vil være nyttig for å forstå «irregulær avgang» og i fastsettelse av kvoter.

Dette er en grov oppsummering av innkomne innspill fra nettsiden, e-poster, brev og møter. De er derfor kun oppsummert og beskrevet her. Innspillene vil først bli vurdert og rangert i løpet av andre halvdel av 2023.

Tiltak: Kursing av jegere

Beskrivelse av tiltak: Kurs og informasjon til jegere før jakta, om ansvarlig, sikker og effektiv jakt. Gjennomføres før jakt på egnet vis.

Tiltak: Mer informasjon om hvor dyrene står

Beskrivelse av tiltak: Mer informasjon om hvor i terrenget dyrene står for å øke kvoteuttaket.

Tiltak: Kartlegge jaktutøvelse i nærhet til vei

Beskrivelse av tiltak: Kartlegge hvordan jaktutøvelsen foregår i umiddelbar nærhet til vei og vurdere bruken av veinettet i forbindelse med jaktutøvelsen.

Tiltak: Regulering av veier

Beskrivelse av tiltak: Regulering av veier for å skape mindre trafikk der flokker kan krysse med hensikt i å øke beitefleksibiliteten.

Tiltak: Forby fonnjakt

Beskrivelse av tiltak: Forby jakt på snøflekker og fonner. På varme dager søker gjerne dyrene seg til snøflekker for å kjøle seg ned. Dyrene søker seg til fonner for å redusere insektstress. Slike områder blir da et naturlig sted for jegerne å jakte på.

Tiltak: Korte ned jakttida

Beskrivelse av tiltak: Korte ned på antall dager villreinjakta foregår. Dette vil minske den totale forstyrrelsen på villreinen som følge av jakta. Produksjonen i bestanden i Snøhetta er lav, og det er ikke kritisk å få til et stort uttak i år.

Dette er en grov oppsummering av innkomne innspill fra nettsiden, e-poster, brev og møter. De er derfor kun oppsummert og beskrevet her. Innspillene vil først bli vurdert og rangert i løpet av andre halvdel av 2023.

Tiltak: Oppdeling av jakttid med tidligere bukkejakt

Beskrivelse av tiltak: Jakttida bør deles opp; Gi bukkejegere mulighet til å starte 15. august og jakte i 10-14 dager. Jegerne med andre korttyper kan starte når «bukkejakta» er over, eller 20. eller 25. august. Da vil det bli mindre jegere i området samtidig og mindre trykk på dyrene. I tillegg vil bukkejegerne trolig unngå å forstyrre store fostringsflokker for å få tak i en bukk. Dyrene vil også bli mindre forstyrret inn mot brunsttida.

Tiltak: Redusere fellesjaktavtaler

Beskrivelse av tiltak: Redusere fellesjaktavtaler for å gi villreinen mer ro under jakta. Begrunnelse: Fellesjaktavtaler for å øke effektiviteten (fellingsprosenten) er vanlig ettersom det gir jegerne muligheten til å jakte der dyrene til enhver tid er. Det gir samtidig mye større press på dyrene da det åpner for muligheten for at det bestandig er jegere der dyrene er. I Snøhetta øst er det grovt sett full fellesjakt mellom alle rettighetshavere innad i de enkelte kommunene i hele jakttida, i tillegg er det et "indre felles jaktområde" som er åpent for alle fra uke 2. i jakta, samt full fellesjakt i nesten hele Snøhetta øst en del midtuke dager. Å redusere fellesjaktavtaler vil kunne gi villreinen mer ro under jakta.

Tiltak: Jaktfrie dager

Beskrivelse av tiltak: Forby jakt på enkelte dager under villreinjakta. For eksempel noen ukedager per uke. Dette vil minske den totale forstyrrelsen av dyrene som følge av jakta og gi de muligheter til å trekke mer fritt selv i jakttida.

Tiltak: Tidligere jakt

Beskrivelse av tiltak: Villreinjakta bør starte 15. august og avsluttes 10. september. Da unngår en å forstyrre dyrene inn imot brunsttida.

Tiltak: Avvikle villreintelefonen/nettsida

Beskrivelse av tiltak: Vurdere å avvikle villreintelefonen/nettsida dersom dagens praksis med fellesjakt opprettholdes. Opplysninger om hvor villreinen står til enhver tid gir stort press på villreinflokkene under jakta.

Dette er en grov oppsummering av innkomne innspill fra nettsiden, e-poster, brev og møter. De er derfor kun oppsummert og beskrevet her. Innspillene vil først bli vurdert og rangert i løpet av andre halvdel av 2023.

Tiltak: Avvikle fellesjakt

Beskrivelse av tiltak: Avvikle fellesjakt på villrein i visse tider og i visse områder.

Fellesjaktavtaler for å øke effektiviteten (fellingsprosenten) er vanlig ettersom det gir jegerne muligheten til å jakte der dyrene til enhver tid er. Det gir samtidig mye større press på dyrene da det bidrar til at det bestandig er jegere der dyrene er i tillegg til større ansamling av jegere.

Samtidig er det sannsynlig at mangel på fellesjaktavtaler fører til redusert fellingsprosent, som gjør at man kan bli nødt til å øke kvotene for å oppnå en forventet avskytning. Dette vil kunne føre til enda flere jegere og høyere jakttrykk i villreinområdet.

Tiltak: Skyte færre store bukker

Beskrivelse av tiltak: Skyting av de store bukkene fører til at småbukkene parrer seg tidligere enn storbukkene. Dette igjen fører til små dyr/kalver og at kalvene blir født for seint på våren. Dette igjen fører til små dyr/kalver og at kalvene blir født for tidlig/seint på året til å overleve, eller at færre overlever.

Tiltak: Avvikle all villreinjakt

Beskrivelse av tiltak: Gjennom å avvikle all villreinjakt vil dyrene få fred på høsten. Da vil bestanden vokse seg for stor for mattilgang og bæreevnen i området og dyrene vil på sikt dø av matmangel, sykdom og andre tetthetsregulerende faktorer.

Tiltak: Midlertidig frede villreinen fra jakt

Beskrivelse av tiltak: Frede villrein fra jakt i en periode på tre, fem eller ti år. Gjennom fredning får bestanden mulighet til å øke. Man må også ta høyde for at større, alvorlige hendelser med stor effekt på bestandsstørrelse kan forekomme. Eksempelvis har fostringsflokk tidligere blitt tatt av ras.

Dette er en grov oppsummering av innkomne innspill fra nettsiden, e-poster, brev og møter. De er derfor kun oppsummert og beskrevet her. Innspillene vil først bli vurdert og rangert i løpet av andre halvdel av 2023.

Tiltak: Forby jakt på store fostringsflokker

Beskrivelse av tiltak: Gjennom å forby jakt på store fostringsflokker unngår en å forstyrre store mengder dyr ved jakt. Gjennom jakt på enkeltdyr og småflokker forstyrres langt færre dyr. Dette vil selvsagt gjøre det vanskelig å få tatt ut det ønskede antall dyr per år, siden reinen ofte går sammen i større flokker ved gjentatte forstyrrelser som jakt og at det da et stykke ut i jakta blir vanskeligere å finne småflokker og enkeltdyr.

Tiltak: Skyte færre voksne simler

Beskrivelse av tiltak: De godt voksne simlene er viktige da de lærer opp de yngre dyrene i hvor og hvordan de skal finne mat, farer, trekkveier mm.

UTKAST

Dette er en grov oppsummering av innkomne innspill fra nettsiden, e-poster, brev og møter. De er derfor kun oppsummert og beskrevet her. Innspillene vil først bli vurdert og rangert i løpet av andre halvdel av 2023.

Delnorm 2 - Lavbeiter - tiltak

Ingen foreslåtte tiltak. Noen tiltak kan kategoriseres under enten delnorm 1 eller 3.

UTKAST

Dette er en grov oppsummering av innkomne innspill fra nettsiden, e-poster, brev og møter. De er derfor kun oppsummert og beskrevet her. Innspillene vil først bli vurdert og rangert i løpet av andre halvdel av 2023.

Delnorm 3 ████████ – Leveområde og menneskelig påvirkning

Tiltak: Informasjon om kanaliseringstiltak og mulighet til å se moskus uten å gå langt inn i områdene vest for E6 over Dovrefjell

Beskrivelse av tiltak: Nasjonalparkforvaltninga har tilrettelagt flere stier i utkanten av villreinens leveområde både øst og vest for E6. Disse kalles Moskusstien og det er ønskelig å kanalisere mest mulig folk til dette stinettet for å skjerme mer sårbare områder lengre inn i fjellet. Dette må en reklamere godt for slik at folk blir klar over tilbudet og benytter det i enda større grad i dag. Spesielt på vårparten, men også ellers i barmarkssesongen er moskusen ofte å se nærmere E6 over fjellet og flere steder veinært i Drivdalen (Vårstigen, Gamle Kongeveg mellom Gammelholet og Nestavold). Å spre kunnskap og oppfordre folk til å se dyrene på slike steder og gjerne fra eksisterende infrastruktur vil kunne bety redusert ferdsel lengre inn i fjellet og mer ro for villreinen.

Tiltak: Plikt til å gå i følge med guide for å se på moskus

Beskrivelse av tiltak: Krav om at alle som skal se etter moskus i Dovrefjell må gå i følge med guide. Moskusguider har god kunnskap om moskus, villrein og naturen på Dovrefjell generelt. De sørger for at folk i sitt følge tar hensyn til natur og dyreliv og forstyrrer minst mulig. De vil også gi sine retningslinjer unngå områder med villrein og trekke seg unna hvis villrein skulle dukke opp i nærheten. Et slikt tiltak vil kunne føre til mindre forstyrrelser og uvettig oppførsel, men ferdselstrykket vil fortsatt kunne være veldig høyt dersom et slikt tiltak kun fører til at folk går over fra uorganisert til organisert ferdsel.

Innføre sertifiseringsordning for guider. Plikt til å gå med sertifisert guide for å få ned/bort den uorganiserte ferdselen knyttet til moskus.

Dette er en grov oppsummering av innkomne innspill fra nettsiden, e-poster, brev og møter. De er derfor kun oppsummert og beskrevet her. Innspillene vil først bli vurdert og rangert i løpet av andre halvdel av 2023.

Tiltak: Redusere mengden moskussafari

Beskrivelse av tiltak: Redusere mengden guidede moskussafariturere. Ferdselen moskussafari fører med seg er sammen med øvrig ferdsel med på å forstyrre og hindre villreinen bruk av Stroplsjødalen og områdene vest for Grønbakken, Kongsvold, Hjerkinplatået med mer. Ferdselen her er også med på å vanskeliggjøre villreinen trekk gjennom disse områdene.

Tiltak: Fjerne moskus

Beskrivelse av tiltak: Ta ut moskusen på Dovrefjell. Ferdselen av folk som moskusen på Dovrefjell fører med seg er til stor ulempe for villreinen og påvirker dens trekk og bruk av leveområder. Gjennom å fjerne moskusen vil reinen i området få fred og kan bruke sine leveområder i mye større grad slik den burde.

Tiltak: Forby moskussafari vinterstid

Beskrivelse av tiltak: Forby moskussafari vinterstid, slik at det kun er i sommerhalvåret slik aktivitet er tillatt. Ferdselen moskussafari fører med seg er sammen med øvrig ferdsel med på å forstyrre og hindre villreinen bruk av Stroplsjødalen og områdene vest for Grønbakken, Kongsvold, Hjerkinplatået med mer. Ferdselen her er også med på å vanskeliggjøre villreinen trekk gjennom disse områdene.

Tiltak: Sette ut moskus andre steder enn Dovrefjell og fjerne den fra Dovrefjell

Beskrivelse av tiltak: Fjerne moskusen fra Dovrefjell for å fjerne ferdselen som følger med den og er til ulempe for villreinen. Sette ut moskus i annet/andre områder uten villrein og som tåler en betydelig grad av ferdsel. Mye av problemene knyttet til villrein og ferdsel i Snøhetta villreinområde skyldes ferdsel knyttet til moskus. Dersom ferdselen blir kraftig redusert eller helt opphører vil villreinen få ro til å bruke området både til beiting og som trekkområde. Å fjerne moskusen vil trolig redusere ferdselen til et minimum.

Dette er en grov oppsummering av innkomne innspill fra nettsiden, e-poster, brev og møter. De er derfor kun oppsummert og beskrevet her. Innspillene vil først bli vurdert og rangert i løpet av andre halvdel av 2023.

Tiltak: Forby fuglehundprøver vest for E6 over Dovrefjell

Beskrivelse av tiltak: I dag foregår det jaktprøver for stående fuglehunder både øst og vest for E6 over Dovrefjell hele eller deler av året. Ved å forby prøver vest for E6 så tar en bort noe av ferdselen som har negativ påvirkning på villreinens arealbruk og trekkmuligheter mellom områder i Oppdal og Dovre. Aktiviteten med fuglehundprøver på vestsida av E6 er veldig konsentrert til enkelte helger i løpet av sesongen. Det er et stort antall hunder og folk når det er prøver. Sammenliknet med øvrig ferdsel i området utgjør denne aktiviteten ikke et veldig stort volum.

Tiltak: Ferdelsrestriksjoner/forbud langs Snøheimvegen og mot Nystugguhøa

Beskrivelse av tiltak: Ferdelsrestriksjoner/forbud mellom Snøheimvegen og Nordsida av Nystugguhøa. Ferdelsrestriksjoner/forbud kan utformes på mange måter og tilpasses formålet. Mye av problemene knyttet til villrein og ferdsel i Snøhetta villreinområde skyldes ferdsel i disse områdene. Dersom ferdselen blir kraftig redusert eller helt opphører vil villreinen få ro til å bruke området både til beiting og som trekkområde.

Tiltak: Redusere antall bussavganger til og fra Snøheim turisthytte

Beskrivelse av tiltak: Fra juni til september går det daglig fem bussavganger til og fra Snøheim turisthytte. En reduksjon i antallet avganger vil bety en reduksjon i ferdselen. Snøheimvegen er en av ferdselsårene som skjærer av reinens trekk forbi Snøhetta-massivet på trekk nord/sør. En reduksjon i antallet bussavganger vil bety redusert ferdsel på tvers av villreinens trekk. Effektene av tiltaket påvirkes også av øvrig ferdsel som syklist og gående på samme strekning. Omfanget av bussavganger er i dag relativt begrenset og der er derfor ikke trolig at en reduksjon vil få veldig stor effekt. Det vil kunne bety færre besøkende til området og dermed færre folk ute i fjellet som vil være positivt for villreinen.

Tiltak: Stenge turisthyttene Snøheim og Reinheim deler av året

Beskrivelse av tiltak: Å stenge turisthyttene Snøheim og Reinheim deler av året vil bety mindre ferdsel inn Stropsljødalen og langs Snøheimvegen, samt mindre folk i fjellet generelt.

Dette er en grov oppsummering av innkomne innspill fra nettsiden, e-poster, brev og møter. De er derfor kun oppsummert og beskrevet her. Innspillene vil først bli vurdert og rangert i løpet av andre halvdel av 2023.

Tiltak: Begrensning i antall godkjente guideforetak på moskus

Beskrivelse av tiltak: Begrensning i antall godkjente guideforetak, restriksjoner på antall personer i hver gruppe, antall grupper per døgn og begrensninger på når på året det kan drives moskusguiding. Slike tiltak vil sette et tak for hvor mange som gjennom organisert ferdsel, som moskusguiding, som besøker området hvert år. Dette vil kunne være et effektivt tiltak for å få ned ferdselen. Men det er trolig nødvendig med regulering av den allmenne ferdselen i tillegg for at et slikt tiltak skal fungere. Hvis ikke kan det tenkes at enda flere tar turen på egenhånd og da vil det totale antallet folk i området gjennom året være uendret.

Tiltak: Unngå markedsføring/tilrettelegging som fører til økt mengde uorganisert ferdsel inn i villreinens leveområde

Beskrivelse av tiltak: Unngå markedsføring/tilrettelegging som fører til økt mengde uorganisert ferdsel inn i villreinens leveområde. Dette tiltaket vil være vanskelig å gjennomføre i praksis da det er mange kanaler for informasjon (sosiale medier mm.) som en ikke har kontroll over og der hvem som helst kan legge ut hva som helst. Men en strategi for hva en ønsker å kommunisere ut til publikum og en oppfølging av mye brukte informasjonskanaler vil kunne ha en god effekt. Her må en i så fall få til en god dialog med reiselivet både lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Dette vil være et ressurskrevende arbeid som krever mye oppfølging. Moskusen er det største trekkplasteret i området og viden kjent. Skal et slikt tiltak fungere må en rette mye av arbeidet inn mot moskus og naturfoto.

Tiltak: Styre besøkende mot attraksjoner, opplevelser og kommersielle tilbydere i randsonen til verneområdene.

Beskrivelse av tiltak: Styre besøkende mot attraksjoner, opplevelser og kommersielle tilbydere i randsonen til verneområdene. Dette gjøres allerede av nasjonalparkforvaltninga og er en del av besøksstrategiene for verneområdene. En kan sikkert lykkes med dette i enda større grad om en bruker mer ressurser på det, men det er vanskelig å si om dette vil ha en tydelig merkbar effekt.

Dette er en grov oppsummering av innkomne innspill fra nettsiden, e-poster, brev og møter. De er derfor kun oppsummert og beskrevet her. Innspillene vil først bli vurdert og rangert i løpet av andre halvdel av 2023.

Tiltak: Forby villreinsafari

Beskrivelse av tiltak: Forby organisert guiding på villrein i alle villreinområder.

Villreinsafari er i dag forbudt i mange verneområder, men det finnes ikke noe regelverk som regulerer dette utenfor verneområder. Omfanget av villreinguiding er nok i dag lite. Men det er en aktivitet som potensielt kan forstyrre villreinen unødige. I tillegg vil bilder og fokus på nærkontakt med dyrene kunne friste enda flere til å oppsøke villrein på nært hold og sånn sett kan dette bidra til mer forstyrrelser for villreinen.

Tiltak: Forbud mot moskusguiding

Beskrivelse av tiltak: Forby organisert guiding på moskus. Å ta bort ferdselen fra moskusguiding vil begrense mengden ferdsel i villreinens leveområde.

Tiltak: Stoppforbud på veier i villreinområdet

Beskrivelse av tiltak: Å innføre stoppforbud på veier i villreinområdet vil kunne føre til at færre oppholder seg i trekkruter og områder villreinen ville brukt dersom det var mindre ferdsel der. Liknende forbud er innført på FV 27 over Venabygdsfjellet i Rondane villreinområde vinterstid.

Tiltak: Forbud mot moskusguiding i villreinjakta

Beskrivelse av tiltak: Forby organisert guiding på moskus i perioden jakta på villrein pågår. Villreinjakta varer fra 20. august og vanligvis i 3-4 uker. Jakttid varierer mellom områder og mellom år. Å ta bort ferdselen fra moskusguiding i denne tida vil kunne ha noe effekt, men i jakta er det mye folk i fjellet uansett og jakta i seg selv er også en forstyrrelse for villreinen. En slik begrensning i moskusguiding vil trolig ha mindre positiv virkning for villreinens områdebruk og trekkmuligheter. Et slikt forbud vil være positivt for jaktutøvelsen.

Dette er en grov oppsummering av innkomne innspill fra nettsiden, e-poster, brev og møter. De er derfor kun oppsummert og beskrevet her. Innspillene vil først bli vurdert og rangert i løpet av andre halvdel av 2023.

Tiltak: Ferdelsrestriksjoner

Beskrivelse av tiltak: Ferdsel av folk står bak mye av problemene for villreinen i Snøhetta i dag. Begrensninger i både den organiserte og den frie ferdselen er tiltak som vil ha stor positiv virkning for villreinen. Begrensning av ferdsel i enkelte områder eller til enkelte tider på året kan utformes på mange ulike måter for å fungere best mulig etter hensikten.

Tiltak: Fjerne infrastruktur i fjellet

Beskrivelse av tiltak: Fjerne infrastruktur i fjellet som veier, kraftstasjoner, demninger og hytter og tilbakeføre området til naturlig tilstand. Infrastruktur i fjellet beslaglegger store områder og skjærer av trekkveiene til villreinen. De gjør også områder mye mer tilgjengelig for folk og er sånn sett med på å dra mer folk ut i fjellet. Vannkraftmagasin med tilhørende veier, kraftstasjoner, kraftledninger mm. Beslaglegger store arealer og deler opp leveområder. Fjerning av slik infrastruktur vil kunne ha store effekter på villreinens leveområde og trekkpassasjer. Som for eksempel for trekket mellom Snøhetta øst og vest.

Tiltak: Kartlegging av trafikk og slitasje knyttet til turisthytter i Snøhetta og begrensninger i antall besøkende/overnattende på disse

Beskrivelse av tiltak:

Kartlegging av trafikk og slitasje knyttet til turisthytter i Snøhetta og begrensninger i antall besøkende/overnattende på disse. Begrensninger i antall besøkende/overnattende vil bety et redusert trykk av folk inn i områdene og da kan man til en viss grad styre hvor en kan slippe til mer folk og hvor en kan stramme inn.

Tiltak: Legge ned samtlige turisthytter i Snøhetta villreinområde

Beskrivelse av tiltak: Legge ned samtlige turisthytter i Snøhetta villreinområde. Det finnes i dag et antall turisthytter av varierende størrelse og overnattingskapasitet spredt rundt i Snøhetta villreinområde og disse generer en del ferdsel. Nedlegging av disse vil føre til mindre ferdsel i villreinområdet.

Dette er en grov oppsummering av innkomne innspill fra nettsiden, e-poster, brev og møter. De er derfor kun oppsummert og beskrevet her. Innspillene vil først bli vurdert og rangert i løpet av andre halvdel av 2023.

Tiltak: Hytteutleie i Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark kun til forvaltnings/oppsynsarbeid og til jakt, fiske, beitetilsyn etc.

Beskrivelse av tiltak: Hytteutleie i Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark kun til forvaltnings/oppsynsarbeid og til jakt, fiske, beitetilsyn etc. Dette vil ekskludere de som bruker området til tur og ikke-høstingsbasert friluftsliv.

Tiltak: Utleiehytter bør stenges deler av året, spesielt vinterstid til og med kalvingsperioden.

Beskrivelse av tiltak: Utleiehytter bør stenges deler av året, spesielt vinterstid til og med kalvingsperioden. Dette vil gjøre fjellet mindre tilgjengelig for folk på de tidene av året villreinen er mest sårbar for forstyrrelser. Enkelte utleieryttere gjør allerede dette på eget initiativ med små negative konsekvenser økonomisk.

Tiltak: Fjerne Snøheim turisthytte

Beskrivelse av tiltak: Sanere Snøheim turisthytte. Denne ligger ved foten av Snøhetta og er åpen i sommerhalvåret. Da går det fem daglige bussavganger til og fra hytta. Både veien inn og selve hytta bidrar med mye ferdsel som forstyrrer villreinenes trekk rundt Snøhetta-massivet og bidrar til mer folk inn i fjellet i sommerhalvåret. Sanering av Snøheim vil minske mengden folk inn i området og trafikken på Snøheimveien betraktelig og gi reinen mer ro i disse områdene.

Tiltak: Sanering av Reinheim turisthytte og tilhørende stier

Beskrivelse av tiltak: Sanere Reinheim turisthytte. Dette er ei selvbetjent turisthytte som ligger i Stroplsjødalen. Deler av trafikken hit kommer fra Snøheim og fra Kongsold og Grønbakken via Stroplsjødalen. Den bidrar derfor til å dra folk inn i områder der reinen allerede har store problemer med å trekke på grunn av stor menneskelig ferdsel.

Dette er en grov oppsummering av innkomne innspill fra nettsiden, e-poster, brev og møter. De er derfor kun oppsummert og beskrevet her. Innspillene vil først bli vurdert og rangert i løpet av andre halvdel av 2023.

Tiltak: Sanere Snøheimvegen

Beskrivelse av tiltak: Sanering av Snøheimvegen og tilbakeføring av området til naturlig tilstand. Å sanere Snøheimvegen vil bety en betydelig begrensning av mengden folk inn i fjellet og fjerne en barriereeffekt for reinens trekk forbi Snøhetta-massivet.

Tiltak: Legge ned merka stier i villreinområdet.

Beskrivelse av tiltak: Fjerne merking på stier i villreinområdet. Fjerne varding, skilt og eventuell maling og ta stiene bort fra kartet. Å fjerne merkinga på stier vil trolig begrense en god del av ferdselen inn i områdene.

Tiltak: Fjerne alle DNT-hytter i alle villreinområder

Beskrivelse av tiltak: Fjerne alle hytter eid og driftet av DNT og deres lokallag. Hytter eid og driftet av DNT og deres lokallag bidrar i mange villreinområder til en betydelig ferdsel og da gjerne ferdsel lenger inn i fjellet enn mange private hytter. I mange områder vil dette sammen med nedlegging av stier kunne ha en betydelig positiv effekt på villreinen.

Tiltak: Stenging av turistforeningshytter, og andre utleiehytter

Beskrivelse av tiltak: I tiltaket om begrensninger av ferdsel bør det være aktuelt å stenge turistforeningshytter og andre utleiehytter i sårbare områder, og sårbare tider av året. F.eks fra 1. november og til utgangen av mai. – 15 juni. Eventuelt ha åpning av hytter i kun i en begrenset periode som sammenfaller med påsken, eller andre inngripende tiltak for turistene. Dette gjelder spesielt de hyttene som ligger inn i vinterbeiteområdene som blir brukt.

Tiltak: Begrense turisttrafikken i villreinområdet

Beskrivelse av tiltak: Turisttrafikken i området hindrer reinsdyra i å bevege seg fra beiteplass til beiteplass. Derfor må turisttrafikken i området begrenses. Fotturismen inkludert moskussafariene gjennom Stroplesjødalen bør begrenses.

Dette er en grov oppsummering av innkomne innspill fra nettsiden, e-poster, brev og møter. De er derfor kun oppsummert og beskrevet her. Innspillene vil først bli vurdert og rangert i løpet av andre halvdel av 2023.

Tiltak: Flytte Reinheim til Snøheim

Beskrivelse av tiltak: Dette vil minske ferdselspresset i Stroplesjødalen. Dette vil trolig føre til økt ferdsel på Hjerkinplatået, men dyrene må krysse færre, høytrafikkerte ferdselsårer.

Tiltak: Legge ned merkede stier i Stroplesjødalen

Beskrivelse av tiltak: Ta bort merkingen av alle stier i Stroplesjødalen. Dette vil trolig føre til at færre folk drar på tur i området.

Tiltak: Ferdselsrestriksjoner i Stroplesjødalen og omkringliggende områder

Beskrivelse av tiltak: Forby ferdsel i deler av året på stier i og i nærheten av Stroplesjødalen for å minske forstyrrelsene på villreinen i området.

Tiltak: Avvikle skyttelbussen på Snøheimvegen

Beskrivelse av tiltak: Avvikle dagens ordning med fem daglige bussavganger fra slutten av juni til september for å minske ferdselen inn i villreinens leveområde.

Tiltak: Legg ned driften av Snøheim

Beskrivelse av tiltak: Legge ned driften på Snøheim turisthytte. Enten noen år som en prøveordning for å se om det har effekt, eller permanent.

Tiltak: Redusere buss-avganger på Snøheimvegen

Beskrivelse av tiltak: Redusere buss-avganger på Snøheimvegen til et mindre tidsrom morgen og kveld. Kan også begrense antallet avganger på sensommeren for å hindre villreintrekket minst mulig.

Tiltak: Forby sykling i Snøhetta villreinområde

Beskrivelse av tiltak: Forby sykling i Snøhetta villreinområde. Det er allerede forbudt på enkelte strekninger deler av året, slik som på Vålåsjøhøveien og Snøheimvegen.

Dette er en grov oppsummering av innkomne innspill fra nettsiden, e-poster, brev og møter. De er derfor kun oppsummert og beskrevet her. Innspillene vil først bli vurdert og rangert i løpet av andre halvdel av 2023.

Tiltak: Stenge alle tilkomstveier i fjellet frem til 15. juni.

Beskrivelse av tiltak: Tilkomstveier i villreinområdene bør være stengt for motorferdsel fram til og med 15. juni for å begrense menneskelig aktivitet inn i villreinens leveområder. Aktuelle veier er: Snøheimvegen, Vålåsjøhøvegen, Dalsidevegen, Sandgrovbotnvegen, Fjellvegen, Gardsendvegen, Sæterfjellvegen, veien til Snøfjellstjønna, Aursjøvegen. Tiltaket må ikke ramme landbruksnæringen som har behov for å bruke veiene.

Tiltak: Legge ned Åmotsdalshytta

Beskrivelse av tiltak: Legg ned Åmotsdalshytta. Denne ligger langt inne i villreinens leveområde og knytter sammen DNTs nettverk av stier og hytter i området. Hytta gjør det enklere for folk å nå langt inn i fjellet og for å krysse fjellområdene, dette kan forstyrre villreinen.

Tiltak: Regulere ferdselen i Stroplsjødalen i juli, august og september.

Beskrivelse av tiltak: Sommer og tidlig høst er den tiden det er definitivt flest folk i dette området og ferdselen er til hinder for villreinen. Begrensninger i ferdselen i denne perioden kan føre til at trekket bedres.

Tiltak: Fjern buene til Staten i Stroplsjødalen og Kaldvelldalen.

Beskrivelse av tiltak: Fjern buene til Staten i Stroplsjødalen og Kaldvelldalen. De blir ikke mye brukt, men trekker uansett til seg folk – og begge hyttene ligger i reinstrekk.

Tiltak: Teltforbud i Stroplsjødalen

Beskrivelse av tiltak: Forby telting i Stroplsjødalen. Dette vil minske antall folk som oppholder seg i området gjennom døgnet og forhåpentligvis bedre reinens mulighet til å trekke gjennom området.

Dette er en grov oppsummering av innkomne innspill fra nettsiden, e-poster, brev og møter. De er derfor kun oppsummert og beskrevet her. Innspillene vil først bli vurdert og rangert i løpet av andre halvdel av 2023.

Tiltak: Styre ferdsel til viewpoint SNØHETTA

Beskrivelse av tiltak: Styre ferdselen av folk til viewpoint SNØHETTA og ha mer informasjon om vern av området der. Dette for å avlaste mer sårbare områder.

Tiltak: Unngå markedsføring av nasjonalparker i medier

Beskrivelse av tiltak: Unngå markedsføring av nasjonalparker i medier. Folk dras til nasjonalparker fordi de inneholder flott og verdifull natur. Mindre markedsføring av dette vil bringe mindre folk til områdene og lette trykket på villreinen.

Tiltak: Flytte viewpoint SNØHETTA

Beskrivelse av tiltak: Flytte utkikkspunktet. En gunstig plassering vil være på Hjerkinnhø øst for E6. Utkikkspunktet genererer mye trafikk i sommerhalvåret og første del av høsten når det er åpent. Flytting av bygget vil ta bort mye av ferdselen og skjerme området slik at villreinen kan bruke det til trekk og som beiteområde.

Tiltak: Stenge viewpoint SNØHETTA når det er villrein i området.

Beskrivelse av tiltak: Stenge viewpoint SNØHETTA når det er villrein i området, ikke bare vinterstenging slik det er i dag.

Tiltak: Bedre informasjon ved viewpoint SNØHETTA

Beskrivelse av tiltak: Det bør gis mer og bedre informasjon om at ferdsel inn i villreinområdet er uønsket og forstyrrende for reinen.

Tiltak: Stenge viewpoint SNØHETTA 15. august

Beskrivelse av tiltak: Viewpoint SNØHETTA stenger i dag etter høstferien ca. 15 oktober. Ved å stenge 15. august får reinen noen dager ro før villreinjakta starter. Dette kan gjøre at belastningen fra jakt og turisme ikke kommer samtidig og forsterker hverandre.

Dette er en grov oppsummering av innkomne innspill fra nettsiden, e-poster, brev og møter. De er derfor kun oppsummert og beskrevet her. Innspillene vil først bli vurdert og rangert i løpet av andre halvdel av 2023.

Tiltak: Sanere viewpoint SNØHETTA

Beskrivelse av tiltak: Viewpoint SNØHETTA drar mye folk inn i området gjennom sommersesongen. Sanering av bygget vil gjøre at reinen kan bruke Tverrfjellet uhindret.

Tiltak: Forbud mot organisert ferdsel vest for E6 over Dovrefjell

Beskrivelse av tiltak: Forby organisert ferdsel i områdene vest for E6. Å ta bort trykket fra organisert ferdsel vil begrense mengden ferdsel i villreinsens trekk- og leveområder betydelig.

Tiltak: Større restriksjoner på fuglehundprøver, rideekvipasjer og hundekjøring.

Beskrivelse av tiltak: Det pågår i dag en del fuglehundprøver, riding og hundekjøring i Snøhetta villreinområde. Om dette begrenses til et minimum så vil det lette ferdselstrykket i området og minske forstyrrelsene på villreinen.

Tiltak: Innføre saksbehandlingsgebyr på alle dispensasjonssøknader og bruke disse midlene til et fond for bevaring av villreinstammen

Beskrivelse av tiltak: Det bør etableres et saksbehandlingsgebyr for alle dispensasjonssøknader uansett art innenfor villreinområdet. Inntekten fra

Tiltak: Fjerne T-merking i sentrale deler av Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark

naturrestaureringstiltak og andre tiltak for å bevare villreinstammen.

Beskrivelse av tiltak: Fjerne T-merking i sentrale deler av Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark for å minske mengden folk som ferdes etter merkede stier sentralt i villreinområdet. I tillegg bør merkede stier og råk tas bort fra kart og kartoppslag.

Tiltak: Fjerne DNT-sti på vestsiden av Kaldvella i Stroplsjødalen, og fjerne denne fra kartet.

Beskrivelse av tiltak: Fjerne DNT-sti på vestsiden av Kaldvella/Stropla i Stroplsjødalen, og fjerne denne fra kartet. Dette er et sårbart trekkområde der en ønsker minst mulig ferdsel og et slikt tiltak vil kunne begrense ferdselen inn i disse områdene.

Dette er en grov oppsummering av innkomne innspill fra nettsiden, e-poster, brev og møter. De er derfor kun oppsummert og beskrevet her. Innspillene vil først bli vurdert og rangert i løpet av andre halvdel av 2023.

Tiltak: Hindre tilgangen til villreinområdet fra Kongsvold og Grønbakken ved å bygge heve/senkebruer.

Beskrivelse av tiltak: Hindre tilgangen til villreinområdet fra Kongsvold og Grønbakken ved å bygge heve/senkebruer. Slik kan en begrense tilgangen til store deler av områdene og skjerme de for en del ferdsel.

Tiltak: Vurdere negativ påvirkning av stier og ferdsel i ulike områder for eksempel Reinsvatnet, Stordalen, Bjorli og Gravidalen.

Beskrivelse av tiltak: Vurdere ferdsel og eventuell negativ påvirkning av stier og ferdsel i ulike områder for eksempel Reinsvatnet, Stordalen, Bjorli og Gravidalen. Følge opp dette og vurdere å gjøre tiltak på de ulike stiene for å bedre forholdene for villreinen.

Tiltak: Innføre teltforbud eller teltforbudssoner under reinsjakta

Beskrivelse av tiltak: Innføre teltforbud eller teltforbudssoner under reinsjakta for å hindre at folk telter i viktige trekkveier og hindrer villreinenes trekkmuligheter. Eventuelt angi teltsoner der det er greit at folk telter. Vurdere å kun tillate telting maks 200 m fra hytter i området.

Tiltak: Forby terrengsykling i reinsjakta

Beskrivelse av tiltak: Forby terrengsykling i reinsjakta for å minske forstyrrelsene på villreinen.

Tiltak: Fredningssoner for jakt i de mest brukte trekkrutene til villreinen.

Beskrivelse av tiltak: Forby jakt i visse soner for å hindre at jaktutøvelsen går utover trekkmulighetene til villreinen.

Dette er en grov oppsummering av innkomne innspill fra nettsiden, e-poster, brev og møter. De er derfor kun oppsummert og beskrevet her. Innspillene vil først bli vurdert og rangert i løpet av andre halvdel av 2023.

Tiltak: Stenge villreinområdet for unødvendig ferdsel fra 1. november til 15. februar

Beskrivelse av tiltak: Stenge villreinområdet for unødvendig ferdsel fra 1. november til 15. februar. Unntak for nødvendig transport av folk og varer i næringsøyemed, samt i oppsyns-tilsyns og forvaltningssammenheng.

Tiltak: Sette åpnings- og stengetider på veier i villreinområdet

Beskrivelse av tiltak: Sette åpnings- og stengetider på veier i villreinområdet. På denne måten kan en hindre at veier som gir folk lett tilgang til fjellet og sårbare områder ikke brøytes opp tidlig på våren og fører til forstyrrende ferdsel.

Tiltak: Campingforbud langs veier i villreinområdet.

Beskrivelse av tiltak: Innføre campingforbudet langs E6 over Dovrefjell samt innføre det langs veiene i fjellet. Det vil redusere trykket på fjellområdene og samtidig gi økte inntekter for campingplasser i bygdene rundt.

Tiltak: Regulere ferdselen langs Aursjøvegen

Beskrivelse av tiltak: Regulering av ferdselen langs Aursjøvegen. Denne er til hinder for villreinens trekk mellom Snøhetta Øst og Vest.

Tiltak: Slutt på kommersiell markedsføring av fjellbuer.

Beskrivelse av tiltak: Slutte å markedsføre utleie av fjellbuer for å minske mengden folk i fjellet. Ta bort slike buer fra UT.no, inatur.no og andre portaler for markedsføring og utleie av fjellbuer.

Tiltak: Stopp- og parkeringsforbud på veier i villreinområdet

Beskrivelse av tiltak: Innføre stopp og parkeringsforbud utenfor anviste plasser i og i tilknytning til villreinområdet.

Dette er en grov oppsummering av innkomne innspill fra nettsiden, e-poster, brev og møter. De er derfor kun oppsummert og beskrevet her. Innspillene vil først bli vurdert og rangert i løpet av andre halvdel av 2023.

Tiltak: Forbud mot kiting og elsykkel i villreinområdet.

Beskrivelse av tiltak: Forby kiting og bruk av elsykkel i hele eller deler av villreinområdet, hele eller deler av året.

Tiltak: Påbud om å holde seg på merkede stier

Beskrivelse av tiltak: Forbud mot å forlate merkede stier i området hele eller deler av døgnet.

Tiltak: Åpningstider på stier i området

Beskrivelse av tiltak: Påbud om at alle som skal inn i området holder seg på merkede stier og at disse kun er åpne på dagtid.

Tiltak: Ferdselsforbud mer enn to km inn i Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark.

Beskrivelse av tiltak: Forby ferdsel lengre inn i nasjonalparken enn to kilometer. De som skal lengre inn må være med på en organisert tur med guide.

Tiltak: Hindre bygging av ny bru for biltrafikk i Grødalen

Beskrivelse av tiltak: I Grødalen i Sunndal er det planlagt å rive ei gammel gangbru av stein på gammelsetervegen og bygge ei ny bru for biltrafikk. Ny bru vil øke ferdselen innover mot Stortela som ligger inne i Villreinområdet. Økt ferdsel her kan avskjære all bruk av beiteområdene nord for Grødalen. Enkelte vil hevde at reinen bruker området lite i dag, men forskning viser at reinen bruker 30 års beitesykluser og avskjæring av området vil derfor hindre reinen å bruke området også i framtida.

Dette er en grov oppsummering av innkomne innspill fra nettsiden, e-poster, brev og møter. De er derfor kun oppsummert og beskrevet her. Innspillene vil først bli vurdert og rangert i løpet av andre halvdel av 2023.

Tiltak: Flytte «Fjelløypa på Bjorli»

Beskrivelse av tiltak: Langrennsløypa "Fjelløypa" på Bjorli flyttes og legges nærmere dalen. Løypa går idag som ei sløyfe langt inn i fjellet midt gjennom to svært viktige trekkruiter for villreinen i området. (se kart og trekkroute på naturbase.no, og skiløype på ut.no/kart). Disse to øst/vest-trekkrutene samles mellom Kollhøe og Svarthøe, og sammen danner de det eneste mulige øst/vest trekk for villreinstammen på Snøhetta-vest på sørsiden av Svarthø-massivet. Uten denne trekkruten opphører øst/vest trekket på sørsiden av fjellrekka Merratind-Storhø-Svarthø-Kaldbottind. Skiløypa kan bestå som ei rundløype, men må legges på framsida av Kollhøe, og i retning Bøvervatnet og Vesloppen. Grovt sagt godt på sørsida av grensa mot Dalsida Landskapsvernområde. Løypa generer i dag mye ski-trafikk ut til de nærliggende fjelltoppene (Svarthø, Røyrhø, Grovåkampen og Kaldbottind). Dette vil naturlig begrenses om løypa legges nærmere og mer på langs med dalen.

Tiltak: Stenge «Fjelløypa» på Bjorli

Beskrivelse av tiltak: Stenge fjell-løypa på Bjorli. Reinen trekker gjennom området vinterstid. Trekket på baksida av Kollhøe er viktig, og løypa fører flere folk inn og øker forstyrrelsene. Kompenser løypelaget med midler til å utvide løypenettet i skogsområdene for eksempel inn Brøstdalen.

Tiltak: Skrinlegge planer om utbygging av alpinanlegg på Bjorli og i Eikesdalen

Beskrivelse av tiltak: Slik det er i dag er det et fungerende trekk nord vestover mot Rauma fjell mellom Bjorli og Eikesdalen. Med økt ferdsel kan dette trekket opphøre. Derfor bør alle planer om alpinanleggutbygging både i Eikesdalen og på Bjorli skrinlegges. Slik at området ikke blir mer tilgjengelig for store mengder turister og forstyrrelsene på villreinen øker.

Tiltak: Legge skiløypa på Fokstugu nærmere dalkanten og ikke kjøre denne etter påske.

Beskrivelse av tiltak: Legge skiløypa på Fokstugu nærmere dalkanten og ikke kjøre denne etter påske.

Dette er en grov oppsummering av innkomne innspill fra nettsiden, e-poster, brev og møter. De er derfor kun oppsummert og beskrevet her. Innspillene vil først bli vurdert og rangert i løpet av andre halvdel av 2023.

Tiltak: Ikke kjøre opp skiløypene på Dalsida etter påske.

Beskrivelse av tiltak: Ikke kjøre opp skiløypene på Dalsida etter påske for å hindre ferdsel inn i områdene.

Tiltak: Begrense både ferdsel og motorferdsel ved de viktige trekkveiene Torbudalen, Aursjøvegen, Gravdalen-Bjorli.

Beskrivelse av tiltak: Begrense både ferdsel og motorferdsel ved de viktige trekkveiene Torbudalen, Aursjøvegen, Gravdalen-Bjorli.

Tiltak: Stengingen av veistrekningen ved Torbudalen BVO fra krysningspunktet ved Krøsbekken og til vestgrensen for biotopvernområdet utvides til 15. juni

Beskrivelse av tiltak: Stengingen av veistrekningen ved Torbudalen BVO fra krysningspunktet ved Krøsbekken og til vestgrensen for biotopvernområdet utvides til 15. juni

Tiltak: Stenge veien inn Sandgrovbotn for allmenn motorferdsel

Beskrivelse av tiltak: Stenge veien inn Sandgrovbotn for allmenn motorferdsel. Veien bør fortsatt kunne brukes til drift og vedlikehold av kraftanleggene i området og landbruksnæring. Denne veien ligger nært flere store reiselivsdestinasjoner og den potensielle mengden folk som kan ta den i bruk er veldig stor. Det er mye enklere å stenge den nå som et føre-var-tiltak enn å eventuelt gjøre det når bruken har tatt seg opp.

Tiltak: Innføre åpnings- og stengetider på veien inn Sandgrovbotn

Beskrivelse av tiltak: I Sandgrovbotnen-Mardalsbotnen BVO er det gjennom forskrift vedtatt at «-Veien til Sandgrovbotn og Mardalsbotn skal ikke brøytes i perioden 1.12 – 31.05.». Dette bør utvides til å gjelde et totalt motorferdselsforbud fra 1.desember til 15.juni hvert år. Det er ikke utenkelig at det vil komme år med mindre snøforhold og per dags dato er det da lovlig å kjøre inn i biotopvern-området året rundt.

Dette er en grov oppsummering av innkomne innspill fra nettsiden, e-poster, brev og møter. De er derfor kun oppsummert og beskrevet her. Innspillene vil først bli vurdert og rangert i løpet av andre halvdel av 2023.

Tiltak: Stans-forbudt-strekning i Sandgrovbotn-Mardalsbotn Biotopvernområde

Beskrivelse av tiltak: Det bør etableres en stans-forbudt-strekning på deler av veien som går inn til Mardalsbotn. Da spesielt i Grønbotnen, mellom Sandgrovsnyta og Mardalsbotn som er et veldig sårbart trekk-område i biotopvernområdet. Ferdselstrykket øker stadig også etter denne fjellveien og dette kan få negative konsekvenser i framtida. En slik forbudssone kan gjelde fra grustaket ved Bruåatunnelen ved Sandgrovsnyta, slik at det kan være mulig å stanse og parkere ved dette feltet.

Tiltak: Legge strømledninger over Torbuhalsen i kabel i bakken

Beskrivelse av tiltak: Ved å legge strømlinjene i bakken på gamle kjente villreintrekk, og minimere forstyrrelsene i vårtrekket kan en kanskje bedre trekket mellom Snøhetta øst og vest.

Tiltak: Bygging av terskel over Aursjøen ved Gåsbu

Beskrivelse av tiltak: Det er allerede gjort en del forskning og rapporter vedrørende tiltak, som terskel over Aursjøen. Forskerne er usikre på effekten, men ingen tiltak må stå uprøvd i bevaringen av villreinen som art. nt mulig fremtidig utveksling mellom øst og vest, vil kunne være et «sirkulærtrekk» hvor dyra trekker over Dalsida om våren og Torbuhalsen om høsten i all hovedsak. En trekkpassasje er ikke tilstrekkelig, og for at reinen skal begynne å bruke områdene sømløst må forstyrrelsene i kritiske perioder opphøre. Begge disse trekkpassasjene bør være fungerende.

Tiltak: Legge veien over Torbuhalsen i tunnel

Beskrivelse av tiltak: Legge veien over Torbuhalsen i tunnel og fjerne øvrig infrastruktur i samme område for å gjøre område rolig slik at reinen kan bruke denne gamle trekkpassasjen mellom Øst og Vest.

Dette er en grov oppsummering av innkomne innspill fra nettsiden, e-poster, brev og møter. De er derfor kun oppsummert og beskrevet her. Innspillene vil først bli vurdert og rangert i løpet av andre halvdel av 2023.

Tiltak: Holde veien fra Krøsbekken i Sunndal til Eikesdalen i Molde, stengt til etter trekket over til Stordalen om våren er gjort.

Beskrivelse av tiltak: Holde veien fra Krøsbekken i Sunndal til Eikesdalen i Molde, stengt til etter trekket over til Stordalen om våren er gjort.

Tiltak: Begrense både ferdsel og motorferdsel ved de viktigste trekkveiene i vest; Torbudalen, Aursjøvegen, Gravdalen-Bjorli.

Beskrivelse av tiltak: Begrense både ferdsel og motorferdsel ved de viktigste trekkveiene i vest; Torbudalen, Aursjøvegen, Gravdalen-Bjorli.

Tiltak: Fjerne menneskeskapte installasjoner og anleggsveger og redusere ferdsel nord i Torbudalen

Beskrivelse av tiltak: Nord i Torbudalen i Sunndal, i området Hallarvatnet, Holbu og Osbu bør det ses på muligheter for å få reinen til å bruke området som trekkvei imellom øst og vest. Mulig fjerning av menneskeskapte installasjoner og anleggsveger sammen med reduksjon av ferdsel kan gjenopprette ett trekk her.

Tiltak: Begrense/fjerne skutertrafikk fra Skålvoll til Torbudalen

Beskrivelse av tiltak: Begrense/fjerne skutertrafikk fra Skålvoll til Torbudalen for å minske forstyrrelsene i dette området og for å minske bruken av hyttene i området på vinteren.

Tiltak: Slutt på vinterbrøyting av Dalsidevegen

Beskrivelse av tiltak: Avslutte praksisen med vinterbrøyting av Dalsidevegen. Det vil gi reinen mer ro i en kritisk periode.

Dette er en grov oppsummering av innkomne innspill fra nettsiden, e-poster, brev og møter. De er derfor kun oppsummert og beskrevet her. Innspillene vil først bli vurdert og rangert i løpet av andre halvdel av 2023.

Tiltak: Strengere vern av hele villreinområdet

Beskrivelse av tiltak: Hele villreinområdet må gis ett strengere vern også i ytterkantene mot Øksendal, Eresfjord og Rauma, slik at reinen kanskje i framtida kan bruke mer av områdene her også.

Tiltak: Forby næringsutvikling i randsonene

Beskrivelse av tiltak: Forby næringsutvikling i randsonene. Viktig å informere godt om at dette er for å verne om villreinen.

Tiltak: Stram inn dispensasjonspraksisen i nasjonalparken

Beskrivelse av tiltak: Stram inn dispensasjonspraksisen i nasjonalparken

Tiltak: Forby militær øvingsaktivitet i villreinområder

Beskrivelse av tiltak: Unngå militær øvingsaktivitet både til lands og i lufta. Lavtflyging med jagerfly, og større landbasert øvingsaktivitet er ikke forenlig med vern av villreinen.

Tiltak: God dialog mellom de som etablerer turposter og villreinforvaltninga

Beskrivelse av tiltak: God dialog mellom de som etablerer turposter og villreinforvaltninga slik at en unngår at toppturposter ol. legges til områder der det er til hinder for villreinen.

Tiltak: Redusere motorisert ferdsel i hele villreinområdet.

Beskrivelse av tiltak: Stramme inn dispensasjonspraksis og redusere totaltrykket på motorferdsel i hele villreinområdet. Ta en gjennomgang av alle tillatelser til motorisert ferdsel og redusere dette til et minimum av hva som er nødvendig. (gjøre avveininger om ferdselen er til forstyrrelse for reinen.

Dette er en grov oppsummering av innkomne innspill fra nettsiden, e-poster, brev og møter. De er derfor kun oppsummert og beskrevet her. Innspillene vil først bli vurdert og rangert i løpet av andre halvdel av 2023.

Tiltak: Legge alle skiløyper utenfor verneområdene

Beskrivelse av tiltak: Legge alle skiløyper utenfor verneområdene. Dette vil skjerme viktige områder for villreinen for menneskelig ferdsel.

Tiltak: Motorisert ferdsel i utmark på snødekt mark må opphøre 20.04 eller 3. påskedag om den faller senere.

Beskrivelse av tiltak: Motorisert ferdsel i utmark på snødekt mark må opphøre 20.04 eller 3. påskedag om den faller senere. Dette for å gi reinen ro i den kritiske seinvinter/vårfasen.

Tiltak: Fjerne parkeringslommer, avkjørsler ol. i villreinområdet som kan brukes til camping

Beskrivelse av tiltak: Fjerne parkeringslommer, avkjørsler ol. i villreinområdet som kan brukes til camping. Dette vil føre til at mindre folk overnatter og oppholder seg langs fjellveiene og dermed forstyrrer villreinen.

Tiltak: Buffersoner mot villreinområdene fri for hyttebygging.

Beskrivelse av tiltak: Etablere buffersoner mot villreinområdet der det ikke er lov til å sette opp hytter.

Tiltak: Forbud mot turkassetrim/stolpejakt/stikk-ut mm. i villreinområdet

Beskrivelse av tiltak: Forbud mot turkassetrim/stolpejakt/stikk-ut mm. i villreinområdet

Tiltak: Bedre og mer informasjon om vern og hensyn til villrein ved innfallsporter til villreinområdet

Beskrivelse av tiltak: Bedre og mer informasjon om vern og hensyn til villrein ved innfallsporter til villreinområdet. Hvis folk har tilgang på god kunnskap og begrunnelse for hvorfor ulike tiltak er iverksatt vil de følge gjeldende regler.

Dette er en grov oppsummering av innkomne innspill fra nettsiden, e-poster, brev og møter. De er derfor kun oppsummert og beskrevet her. Innspillene vil først bli vurdert og rangert i løpet av andre halvdel av 2023.

Tiltak: Ikke profilere nasjonalparker og turmål i de i medier

Beskrivelse av tiltak: Ikke profilere nasjonalparker og turmål i medier. Dette bidrar til å dra folk til områdene og øke forstyrrelsene på villreinen.

Tiltak: Obligatorisk besøkskurs for besøkende i villreinområder

Beskrivelse av tiltak: Obligatorisk besøkskurs kan være et krav for å få inn i enkelte områder/perioder. Besøkskursene kan gi adgang til områdene for en begrenset periode. Periodene med begrensninger kan revurderes og evt. utvides etter for eksempel 5 år.

Tiltak: Fjern nasjonalparkstatusen i områder med villrein.

Beskrivelse av tiltak: Fjern nasjonalparkstatusen i områder med villrein. I mange områder fører vernestatusen til at området blir mer attraktivt å besøke.

Tiltak: Økt bevissthet og kunnskap om villreinen og vernet av denne

Beskrivelse av tiltak: Økt bevissthet og kunnskap om villreinen og vernet av denne

Tiltak: Konsentrere næringsutvikling til hovedveiaksene i fjellkommunene.

Beskrivelse av tiltak: Næringsutvikling langs veiaksene gjennom Dovrefjell og Romsdalen er langt mer innbringende enn næring i nasjonalparken. Næringsutviklingen rundt hyttedestinasjoner må kunne utvikles i destinasjonen, og ikke i fjellet rundt.

Tiltak: Forbedre samarbeidet mellom forvaltning og næringsliv

Beskrivelse av tiltak: Forbedre samarbeidet mellom forvaltning og næringsliv slik at en kan ta gode avgjørelser og skape forståelse for gjeldende regler. Dette vil også bedre muligheten for å drive næringsutvikling på et nivå og i områder som villreinen og verneverdiene tåler.

Dette er en grov oppsummering av innkomne innspill fra nettsiden, e-poster, brev og møter. De er derfor kun oppsummert og beskrevet her. Innspillene vil først bli vurdert og rangert i løpet av andre halvdel av 2023.

Tiltak: Få jervebestanden ned på bestandsmålet

Beskrivelse av tiltak: Få jervebestanden ned på bestandsmålet. Jerven er en effektiv predator på rein og kan ta et betydelig antall i løpet av et år.

Tiltak: Redusere mengden kongeørn

Beskrivelse av tiltak: Redusere mengden kongeørn for å minske predasjonen på villrein, spesielt kalver.

Tiltak: Forskningsprosjekt på hvor mye villrein rovdyra tar

Beskrivelse av tiltak: En har i dag en del forskning på tamrein og tap til rovdyr og noe av dette er nok overførbart til villrein. Men generelt vet vi for lite om hvor mye villrein som går tapt til rovdyr. Det bør settes i gang et forskningsprosjekt for å finne ut hvor mye villrein rovdyra tar, og hvilken påvirkning dette har på bestanden. Spesielt interessant er predasjonen på kalvene de første ukene etter fødsel.

Tiltak: GPS-merke dyr på Snøhetta Vest for å kartlegge områdebruk på både bukker og simler

Beskrivelse av tiltak: GPS-merke dyr på Snøhetta Vest for å kartlegge områdebruk på både bukker og simler og for å muliggjøre en studie på kalvingstidspunkt og predasjon de første ukene.

Tiltak: Byggestopp for hytter i randsonene til nasjonalparken

Beskrivelse av tiltak: Ingen nye hytter bygges i randsonene til nasjonalparken.

Tiltak: Ikke tillate påbygg/utvidelser av buer og hytter i villreinområdet

Beskrivelse av tiltak: Ikke tillate påbygg/utvidelser av buer og hytter i villreinområdet. Slike tiltak fører til økt bruk og mer forstyrrelser i områdene.

Dette er en grov oppsummering av innkomne innspill fra nettsiden, e-poster, brev og møter. De er derfor kun oppsummert og beskrevet her. Innspillene vil først bli vurdert og rangert i løpet av andre halvdel av 2023.

Tiltak: Oppkjøp og fjerning av hytter i viktige villreintrekk

Beskrivelse av tiltak: Dersom det kommer for salg hytter og buer som ligger i viktige villreintrekk bør disse kjøpes opp og fjernes. Dette for å gi området mer ro.

Tiltak: Flytte vernegrenser ut mot bygdene

Beskrivelse av tiltak: Ved å flytte vernegrensene nærmere bygdene og bebyggelsen hindrer en ytterligere bygging og uønsket aktivitet i randsonene.

Tiltak: Villreinforvaltninga bør bli høringspart i alle byggesaker

Beskrivelse av tiltak: Villreinforvaltningen bør være høringspart i alle byggesaker også utenfor nasjonalparken.

Tiltak: Forby ytterligere arealinngrep og arealendringer i fjellet

Beskrivelse av tiltak: Forby ytterligere arealinngrep og arealendringer i fjellet for å hindre negativ påvirkning på villreinen.

Tiltak: Forby utsetting av saltsteiner i snaufjellområder i nasjonalparken

Beskrivelse av tiltak: Saltsteinsplasser kan føre til store opphopinger av dyr og økt spredning av sykdom og parasitter. Ved å forby utsetting av saltsteiner i snaufjellområder i nasjonalparken hindrer en til en viss grad at reinen møtes på slike steder.

Tiltak: Forby utsetting av saltstein i hele villreinområdet

Beskrivelse av tiltak: Saltsteinsplasser kan føre til store opphopinger av dyr og økt spredning av sykdom og parasitter. Ved å forby utsetting av saltsteiner i villreinområder i hindrer en at reinen møtes på slike steder.

Dette er en grov oppsummering av innkomne innspill fra nettsiden, e-poster, brev og møter. De er derfor kun oppsummert og beskrevet her. Innspillene vil først bli vurdert og rangert i løpet av andre halvdel av 2023.

Tiltak: Begrense bruken av saltstein

Beskrivelse av tiltak: Begrense saltsteinutsetting kun i randsonen i tilknytning til sankeanlegg. En bør også se på plassering av slike saltsteiner og prøve å unngå sambeiting og smitteoverføring mellom rein og sau. Finne tiltak som minimerer avrenninga av salt fra slike steder og ned i grunnen, og som minimerer mengden salt tilgjengelig for reinen utenfor beitesesongen. Kanskje bør en vente lengst mulig med å sette ut saltsteiner.

Tiltak: E6 og jernbane i tunnel over Dovrefjell

Beskrivelse av tiltak: For å gjenopprette villreins trekkmuligheter mellom Dovrefjell-Sundalsfjella, Rondane og Knutshø bør hele eller deler av E6 og jernbanen over Dovrefjell legges i tunnel. Kanskje kan en bygge brede viltoverganger på enkelte strekninger for å få samme effekt. Slike tiltak bør kombineres med ferdselsforbud i og nær tunnelene slik at ikke menneskelig ferdsel her ødelegger effekten av tunnelene.

Tiltak: Ta inn data på klima i kvalitetsnormen for villrein

Beskrivelse av tiltak: Klimaendringer og ulike værforhold ulike år bør tas inn i kvalitetsnormen for villrein og vektas opp imot andre parametere og også brukes som en forklaringsvariabel.

Tiltak: Legge utvalgte kraftledninger i villreinområdet i kabler i bakken.

Beskrivelse av tiltak: Legge utvalgte kraftledninger i villreinområdet i kabler i bakken. Dette for å hindre barriereeffekt av disse for villreinen.

Tiltak: Forskning på villrein og kraftledninger

Beskrivelse av tiltak: Mer forskning på villrein og kraftledninger og unnvikelseeffekt. Spesielt i Snøhetta da reinen her er veldig sky. Linjene langs Torbudalen og Dalsida er spesielt aktuelle.

Dette er en grov oppsummering av innkomne innspill fra nettsiden, e-poster, brev og møter. De er derfor kun oppsummert og beskrevet her. Innspillene vil først bli vurdert og rangert i løpet av andre halvdel av 2023.

Tiltak: GPS-merkeprosjekt på rein i Snøhetta Vest

Beskrivelse av tiltak: GPS-merkeprosjekt på rein i Snøhetta Vest for å se på unnvikelseeffekt av veier og kraftledninger i området.

Tiltak: Stenge E6 over Dovrefjell om natta

Beskrivelse av tiltak: Stenge Dovrefjell og andre fjelloverganger nattestid for å gi området ro.

Tiltak: Hindre lysforurensning i og i randsonene til villreinområdet.

Beskrivelse av tiltak: Hindre lysforurensning i og i randsonene til villreinområdet.

Tiltak: Forby all flytrafikk over nasjonalparker

Beskrivelse av tiltak: Forby all flytrafikk over nasjonalparker, både sivil og militær.

Tiltak: Regionale planer må bli juridisk bindende

Beskrivelse av tiltak: Regionale planer må bli mer forpliktende for kommunene slik at arealplanlegginga lokalt tar hensyn til villreinen.

Tiltak: Statlige planretningslinjer

Beskrivelse av tiltak: Det bør innføres statlige planretningslinjer sli at arealforvaltninga av villreinens leveområder og områder nær disse sikrer overlevelsen til denne arten i framtida.

Tiltak: Ta gjeldende tomtereserver ut av kommunale planer

Beskrivelse av tiltak: Tomtereserver til for eksempel fritidsbebyggelse i kommunale arealplaner bør tas ut slik at de disse tomtene ikke blir bebygd.

Dette er en grov oppsummering av innkomne innspill fra nettsiden, e-poster, brev og møter. De er derfor kun oppsummert og beskrevet her. Innspillene vil først bli vurdert og rangert i løpet av andre halvdel av 2023.